

Fullmäktige 28.02.2022 § 25

§ 25

Förhandsbesked om bokslutet 2021

Beredning och upplysningar:
Ojavuo Pia

fornamn.efternamn@esbo.fi
Växel 09 816 21

Förslag

Stadsstyrelsen

Fullmäktige antecknar för kännedom förhandsbeskedet om 2021 års bokslut.

Behandling

Beslut

Fullmäktige:
Stadsstyrelsens förslag godkändes enhälligt.

Redogörelse

Förhandsbeskedet om bokslutet 2021 baserar sig på bokförings-situationen 25.1.2022. Efter förhandsbeskedet om bokslutet kan det i siffrorna göras några preciseringar, som inte bedöms vara betydande. Det egentliga bokslutet behandlas av stadsstyrelsen 28.3.2022 och av fullmäktige 16.5.2022. De viktigaste förhandsuppgifterna har samlats i ett omfattande PowerPoint-diapaket.

Staden samlade in en ekonomisk buffert för att svara på utmaningar som finansieringsmodellen för reformen av vården och räddningsväsendet medför

Finlands samhällsekonomi vände och började växa i april 2021 efter begränsningsåtgärder och svag ekonomisk utveckling i början av året. Enligt preliminära konjunkturuppgifter fortsatte den livliga ekonomiska tillväxten under resten av året, även om vågorna av smittspridning, de nya begränsningsåtgärderna som infördes i december, den ökade osäkerheten, den ökade inflationen och kostnadstrycket ännu påverkar de slutliga tillväxtsiffrorna för 2021.

Enligt kvartalsstatistiken ökade produktionen till nivån före pandemin redan under andra kvartalet 2021. Enligt prognoserna kommer man upp till den tillväxt som rådde före pandemin först senare. Bruttonationalprodukten beräknas ändras 3,5–4 procent 2021. Tillväxten har i slutet av året i synnerhet upprätthållits av exporten av varor och tjänster samt den privata konsumtionen.

Enligt Statistikcentralens arbetskraftsundersökning ökade antalet sysselsatta snabbt i början av 2021. Mätt enligt årsmedeltalet ökade sysselsättningen med 60 000 personer under 2021 och sysselsättningsgraden var 72,3 procent. Ökningen av sysselsättningen har dock koncentrerats på deltidsanställda, antalet arbetade timmar har inte ökat i motsvarande grad.

Staten kompenserar kostnader på grund av pandemin också 2021

Staten deltog också 2021 i kostnaderna för pandemin genom att anvisa kommunerna 300 miljoner euro i statsandelsförhöjning 2021, genom att höja samfundsskattens utdelning med 10 procentenheter 2020–2021 och genom att som statsunderstöd ersätta kommunerna för direkta kostnader för testning, spårning, vaccination och vård samt andra direkta kostnader. Kommunerna får cirka 1–1,1 miljarder euro i ersättning. Statens coronakompensationer uppgick sammanlagt till knappt 2 miljarder euro. För Esbo stad var effekten av höjningen av samfundsskatten cirka 46 miljoner euro, för de direkta coronakostnaderna sökte staden statsunderstöd på cirka 64 miljoner euro och dessutom intäktsfördes cirka 8 miljoner euro för lärande som undervisnings- och kulturministeriet beviljat.

Esbos befolkning ökade med 4 560 invånare

Enligt förhandsuppgifterna hade Esbo 297 354 invånare i slutet av 2021. Folkmängden ökade med 4 560 personer, det vill säga 1,6 procent, år 2021. I Esbo föddes 3 350 barn 2021. Det var klart flera än året innan, men också dödsfallen, 1 740 personer, var flera än året innan. Flyttningsöverskottet var 2 660 personer, 880 färre än året innan. Nettomigrationen utgjorde 58 procent av folkökningen.

Den ekonomiska tillväxten förbättrade inflödet av skatteintäkter

Utfallet för stadens ekonomi 2021 förbättrades av den ekonomiska tillväxt som började i våras. Skattefinansieringen var 124 miljoner euro bättre än budgeterat. Den snabbt förbättrade sysselsättningen och utvecklingen av inkomstnivån ökade intäkterna av kommunalskatten och den allmänna efterfrågeökningen och återhämtningen har förbättrat företagets resultat och beskattningsbara inkomst. Samfundsskatteintäkterna i Finland var nästan 700 miljoner euro mer än väntat när budgeten utarbetades. Den kraftiga penning- och finanspolitiska återhämtningen världen runt har också förbättrat avkastningen på stadens investeringsportföljer.

Antalet anställda vid staden var 409 flera i slutet av 2021 än ett år tidigare

Staden hade 15 360 anställda i slutet av året. Av personalen var 11 241 personer fast anställda och 4 119 visstidsanställda. Antalet fast anställda har minskat med 790 och antalet visstidsanställda ökat med 1 199 personer från ett år tidigare. Också personalkostnaderna ökade med 5,2 procent i januari–december. Användningen av hyrd arbetskraft ökade till samma nivå som före coronapandemin både inom fostran och lärande samt välfärd och hälsa. De sammanlagda kostnaderna för personal och hyrd arbetskraft ökade med 6,2 procent under 2021.

Förhandsbesked om bokslutet och genomförandet av budgeten 2021, balansen i stadens ekonomi förbättrades

De externa verksamhetsintäkterna uppgick till 481 miljoner euro, det vill säga 77,7 miljoner euro och 19 procent mer än 2020. Ökningen förklaras av social- och hälsovårdsministeriets understöd med anledning av Covid-19, med vilka kostnaderna för testning, spårning, vaccination och skötsel av pandemin kompenserades med ca 64 miljoner euro, understöd som undervisnings- och kulturministeriet beviljat för stöd för inläring 8 miljoner euro samt ökningen av inkomsterna av markanvändnings-, hyres- och bruksavtal. Intäkterna minskade ytterligare till följd av nedstängning inom idrotts- och kulturverksamheten som föranletts av pandemin. Externa

verksamhetsintäkter överskred den ursprungliga budgeten med 88 miljoner euro och den ändrade budgeten med 28 miljoner euro.

De externa verksamhetskostnaderna uppgick till 2 043 miljoner euro, det vill säga 100 miljoner euro och 5,5 procent mer än 2020. Ökningen förklaras av testnings-, spårnings- och vaccinationskostnaderna med anledning av pandemin, cirka 64 miljoner euro, och tilläggsatsningar på stöd för lärande, 8 miljoner euro, för vilka fullt statsunderstöd erhöles, samt av ökningen av kostnaderna för stadens andel av arbetsmarknadsstödet. Utan ovan nämnda kostnader skulle det ursprungliga anslaget ha underskridits. Ökningen av verksamhetskostnaderna var mindre än den annars hade varit på grund av ett målmedvetet genomförande av programmet En ekonomiskt hållbar stad och en god ledning av verksamheten och ekonomin. Dessutom var stadens andel till Helsingforsregionens trafik och vederlagen till Västmetron 16 miljoner euro mindre än budgeterat, stadens andel för den specialiserade sjukvården ökade måttligt, rekryteringar och genomförande av IT-projekt överfördes till 2022 och nedstängning på grund av pandemin bland annat av idrotts- och kulturlokaler minskade kostnaderna.

Verksamhetsintäkterna överskreds med 28 miljoner euro jämfört med den ändrade budgeten, verksamhetskostnader underskreds med 45 miljoner euro och verksamhetsbidraget, det vill säga nettokostnaderna, var 73 miljoner euro mindre än budgeterat.

I de utgiftsanslag som är bindande gentemot fullmäktige överskreds familje- och socialtjänster med 1 miljon euro, tekniska nämnden med 0,5 miljoner euro och miljö- och byggnadsnämnden 0,2 miljoner euro. Inom familje- och socialtjänsterna underskred intäkterna med 1,4 miljoner euro och inom välfärds- och hälsosektorns stab med 2,3 miljoner euro. Avvikelserna jämfört med den ändrade budgeten i de nivåer som är bindande i förhållande till fullmäktige rapporteras närmare i bokslutet.

Skattefinansieringen uppgick sammanlagt till 1 850 miljoner euro, 2,2 procent mer än 2020. Skatteintäkterna överskred budgeten med 124,8 miljoner euro.

Kommunalskatteintäkterna var 1 374 miljoner euro mot budgeterade 1 317 miljoner euro. Kommunalskatteintäkterna ökade med 1,3 procent från år 2020. På riksnivå ökade redovisningarna av kommunalskatten med 2,4 procent. Ökningen som överskrider budgeten beror på att sysselsättningen och inkomstnivån utvecklas snabbare än beräknat samt på positiva rättelser från år 2020.

Samfundsskatteintäkterna som redovisades till Esbo uppgick till 203 miljoner euro, ökningen var 49 procent mot 45,5 procent i hela landet. Höjningen av utdelningen av samfundsskatt till kommunerna med 10 procentenheter ökade stadens intäkter av samfundsskatten med ca 46 miljoner euro.

Fastighetsbeskattningen verkställs från 2020 för sammanslutningarnas del i deras hemkommun, när debiteringen tidigare har gjorts enligt den kommun där fastigheten är belägen. Detta fördröjde färdigställandet av fastighetsskatten för flera företag 2020 och även 2021. En del av fastighetsskatten för 2021 redovisas först 2022. Staden höjde den allmänna fastighetsskattesatsen från 0,93 till 1 procent och fastighetsskatten för obebyggda tomter från 3,93 till 4,43 procent. Fastighetsskatteintäkterna var 133 miljoner euro, en ökning på 18,5 procent från 2020.

Statsandelen för basservicen redovisades till Esbo till ett belopp av 58,8 miljoner euro och compensationen för ändringar i skattegrunderna till ett belopp av 80,2 miljoner euro, sammanlagt 139 miljoner euro. Skattefinansieringen uppgick sammanlagt till 1 850 miljoner euro, 2,2 procent mer än 2020. Utvecklingen av skattefinansieringen har rapporterats månatligen till stadsstyrelsen och till fullmäktige i delårsrapporterna.

Fonderna gav bra resultat. Den kraftiga återhämtningen av ekonomin och den snabba introduktionen av coronavaccin har hållit placeringsmarknaden på uppgång från och med slutet av 2020. Under sommaren och hösten 2021 har tillväxten dock avmattats betydligt. Avkastningen av stadens placeringsportföljer varierade mellan 1,1 och 11,7 procent. Fondernas bokföringsmässiga resultat var 73,2 miljoner euro mot budgeterade 16,9 miljoner euro.

Räntekostnaderna underskred budgeten med 3,1 miljoner euro, eftersom budgetlånen inte lyftes 2021 och räntenivån fortfarande var låg. Kostnaderna var 9,1 miljoner euro, 2 procent mindre än 2020. Utvecklingen av fondernas intäkter och räntekostnader har rapporterats till stadsstyrelsen och fullmäktige i samband med månads - och delårsrapporterna.

Årsbidraget var 383,6 miljoner euro, vilket är 79,2 miljoner euro mer än året innan.

De planenliga avskrivningarna och nedskrivningarna var totalt 190,2 miljoner euro.

Räkenskapsperiodens resultat kommer att vara 193 miljoner euro. Siffrorna kan ännu preciseras när bokföringen framskrider.

Stadens bruttoinvesteringar var 318 miljoner euro och nettoinvesteringarna 284 miljoner euro, 58 miljoner euro mindre än 2020. Jämfört med den ändrade budgeten förekom avvikelser bland annat i immateriella tillgångar, där statsandelen för den andra fasen av Västmetron underskreds med 9 miljoner euro, både kostnader och intäkter. Investeringarna i lokalerna underskred på grund av det svåra marknadsläget med 43 miljoner euro. Dessutom uppstod små överskridningar av kostnader och underskridningar av intäkter inom fasta konstruktioner och anordningar.

Investeringarna finansierades i sin helhet med **internt tillförda medel**, andelen var 135 procent.

Inga budgetlån lyftes 2021 och lånestocken amorterades med 72 miljoner euro. Lånestocken var 1 169 miljoner euro i slutet av året, det vill säga 3 930 euro per invånare.

Balansen i stadens ekonomi förbättrades 2021, staden ökade bufferten för att svara på de utmaningar som finansieringsmodellen för social- och hälsovårdsreformen och räddningsreformen medför

Hela koncernens ekonomi rapporteras i koncernbokslutet som färdigställs i mars 2022.

År 2022 utmanas ekonomin av att den temporära höjningen av utdelningen av samfundsskatt upphör, av arbetslösheten och i synnerhet långtidsarbetslösheten, av en eventuell kostnadsökning till följd av löneuppgörelsen, av coronapandemins utveckling och av de

kostnader den medför samt av kostnaderna för att avveckla eftersläpning inom vård, undervisning och välfärd.

De nya välfärdsområdena inleder sin verksamhet 2023 och samtidigt förnyas kommunernas finansieringsmodell. Enligt preliminära kalkyler mister staden mer intäkter än de kostnader som överförs till välfärdsområdet. Stadens beroende av statsandelar ökar och ökningen av skattefinansieringen avtar när kommunalskatteintäkterna, som ökar enligt invånarnas antal och inkomstnivå, ersätts med en statsandel som ökar högst enligt ett index. Den långsammare ökningen av skattefinansieringen försvagar alldeles särskilt investeringsförmågan i en stad som Esbo, som växer och är skuldyngd. Programmet En ekonomiskt hållbar stad uppdateras 2022 så att stadens förmåga att anpassa sig till den nya finansieringsmodellen förbättras.

Förhandsinformation om uppnåendet av de bindande målen för 2021

För 2021 uppställdes sammanlagt 41 resultatmål, av vilka 22 nåddes och sju nåddes delvis. Av målen nåddes 71 procent åtminstone delvis. Nio resultatmål uppnåddes inte och uppnåendet av tre resultatmål har ännu inte med säkerhet kunnat bedömas.

Coronaviruspandemin påverkade i stor utsträckning uppnåendet av resultatmålen, i synnerhet inom välfärds- och hälsosektorn. Dessutom har coronapandemin försämrat situationen för långtidsarbetslösa och därigenom haft en betydande inverkan på arbetsmarknadsstöden. Också att nå de uppnådda resultatmålen har varit svårt på grund av coronapandemin, till exempel inom sektorn för fostran och lärande. I det bifogade materialet beskrivs sektorvis hur målen har nåtts och vilka faktorer som har påverkat uppnåendet.

Koncernrapport, förhandsbesked om uppnåendet av målen och verksamheten för 2021

Koncernrapporten för januari–december 2021 inkluderar de väsentliga uppgifterna om de viktigaste dottersammanslutningarnas ekonomi och verksamhet i Esbokoncernen. Uppgifterna är förhandsuppgifter om bokslutet och kan ändras till det egentliga bokslutet.

Fullmäktige hade uppställt 38 mål för

koncernsammanslutningarna. Av dessa uppnåddes 21 mål, det vill säga 55 procent. Tolv av målen, 32 procent, uppnåddes endast delvis eller uppnåendet kan inte utvärderas. Fem av målen, 13 procent, uppnåddes inte alls. De mål som inte nåddes är: Omnias mål för rörelsevinst och rörelsevinstprocent; Omnias mål för andelen personer som avbrutit examensutbildning; EMMA:s mål för Esbos kulturtjänsters attraktivitet och verksamhetens kvalitet; EMMA:s ställning som nationellt och internationellt uppskattad och eftertraktad samarbetspartner samt antalet gästföreställningar på Esbo stadsteater. Coronaviruspandemin inverkar negativt på uppnåendet av flera koncernsammanslutningars mål också 2021.

Esbo bostäder Ab beslutade 2021 om investering i 329 nya bostäder och började bygga 403 bostäder. Under året fullbordades 252 bostäder. Bolagets omsättning ökade med 2,6 procent tack vare de fullbordade nya objekten. Bostädernas kumulativa användningsgrad under hela året var 98,5 procent på grund av att coronapandemin sänkte användningsgraden i början av året. Kostnaderna ökade särskilt inom reparation, uppvärmning och elektricitet. Räntekostnaderna var däremot måttfulla.

Coronaviruspandemin påverkade Esbo catering Ab:s verksamhet också 2021. Vid planering och genomförande av verksamheten betonades verkningarna av coronapandemin och specialtjänster för kunderna, såsom lunchkassar, måltider i klassrummen och karantänservering. Bolagets omsättning var 38 miljoner euro. Ökningen var 13 procent från året innan. Ökningen bygger på en ändring av ekonomimodellen: faktureringen för elevmåltider och därtill hörande kostnader överfördes till bolagets bokföring till fullt belopp 1.8.2020.

Investeringsprojekten de två föregående åren för att förbättra Västmetrons användbarhet på sträckan Gräsviken–Mattby är i garantiskedet. Av metroprojektet mellan Mattby och Stensvik hade 96 procent utförts i slutet av december. Projektet som helhet framskrider inom tidsplanen och enligt kostnadskalkylen.

Omnias viktigaste mål för verksamheten uppnåddes trots coronapandemin, men det ekonomiska målet (rörelsevinst) uppnåddes inte, eftersom Omnia inte fick statsandelsfinansiering för yrkesutbildning till fullt belopp enligt ansökan.

Beslutshistoria

Stadsstyrelsen 7.2.2022 § 32

Förslag

Stadsdirektör Mäkelä Jukka

Stadsstyrelsen föreslår att fullmäktige antecknar för kännedom förhandsbeskedet om 2021 års bokslut.

Behandling

Ärendet behandlades efter paragraf 44.

Stadsdirektören var förhindrad att delta och ärendet föredrogs av stadsmiljödirektör Olli Isotalo.

Beslut

Stadsstyrelsen:
Föredragandens förslag godkändes enhälligt.

Beslutshistoria

Bilaga

- 1 Tilinpäätös ennakkotieto 2021
- 2 Tulostavoitteiden toteutuminen 2021
- 3 Konserniraportti 1-12 2021
- 4 Vastaukset valtuuston neuvottelutuloksen pöytäkirjamerkintöihin
- 5 Valtuustoryhmien toiminnan tukeminen 2021

Tilläggsmaterial

För kännedom